

odporujícího věřitele neuspokojil (srov. rozh. čís. 10691 Sb. n. s.). Pokud pak jde o to, že žalobcův otec vyživoval v době notářského spisu žalobce in natura, nevypořádaly se tu nižší soudy s námitkou obsaženou v přednesu žalobce, že tu šlo na straně otce o opatření, které mělo býti jen dočasné, aby právě bylo žalobci zabráněno uplatňovati nároky peněžité. Nehledíc ani k tomu, trval i přes výživu in natura nárok žalobcův na výživné v penězích jako nárok subsidiární a podmíněný pro případ, že výživa in natura bude odepřena neb jinak znemožněna, a k odporování stačí i úmysl mařiti případně uspokojení nároku dosud podmíněného a druhá strana o tomto úmyslu věděla anebo věděti musila. Nižší soudy právě tuto otázku dosud nevyřešily a neučinily v tomto směru potřebná skutková zjištění. Věc není proto zralá k rozhodnutí.

Čís. 17413.

Lhůta, kterou uložil procesní soud straně žalující na rozvod manželství, k předložení osvědčení o státním občanství, není neprodlužitelnou podle § 85, odst. 2 c. ř. s., nýbrž je obyčejnou lhůtou soudcovskou (§ 123 c. ř. s.), jež může býti soudem prodloužena (§ 128, odst. 1 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 13. října 1939, R I 506/39.)

První soud uložil za sporu o rozvod manželství žalobkyni, aby do 14 týdnů předložila soudu osvědčení o státním občanství, jinak, že bude žaloba odmítnuta. Žalobkyně ještě před uplynutím zmíněné lhůty zažádala o její prodloužení, ježto si dosud uvedené osvědčení nemohla opatřiti, ale první soud usnesením z 29. prosince 1938 zamítl žádost o prodloužení lhůty, protože podle výnosů ministerstva spravedlnosti jest lhůta k osvědčení státního občanství lhůtou podle § 85 c. ř. s. a tudíž neprodlužitelná, a v důsledku toho odmítl žalobu. Rekursní soud uložil prvému soudu, zrušiv jeho usnesení, aby v řízení pokračoval.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Z doslovu §§ 84 a 85 c. ř. s. a zejména z druhého odstavce § 85 c. ř. s. vyplývá, že při vrácení podání k opravě formálních vad se má určití lhůta k opětovnému předložení jenom tehdy, měla-li býti při původním podání dodržena nějaká lhůta hmotného či procesního práva. Taková lhůta jest ovšem podle zákona neprodlužitelná, neboť jinak by bylo stranám usnadněno obcházení zákonných lhůt. Ve všech ostatních případech však, v nichž nejde o dodržení nějaké zákonné lhůty, nemusí soud určití lhůtu k opravě, nýbrž jest ponecháno straně na vůli, kdy opravné podání chce znovu podati. Z této úvahy vyplývá, že v souzeném

případě nejde o lhůtu podle § 85 c. ř. s., neboť podání žaloby o rozvod manželství není vázáno lhůtou. Musil tedy soud, kdyby ihned při prvním povinném přezkoumání žaloby byl přišel na dodatečně zjištěnou formální závadu, prostě žalobu vrátiti bez ustanovení lhůty. Zjistil-li onu závadu až po zahájení ústního jednání, nemohl ovšem již žalobu vrátiti k opravě, ale lhůta, již udělil žalobkyni k předložení osvědčení o státním občanství, není lhůtou podle § 85 odst. 2 c. ř. s., nýbrž obyčejnou lhůtou soudcovskou podle § 123 c. ř. s., jež pro nedostatek jiného ustanovení může býti soudem prodloužena (§ 128, odst. 1 c. ř. s.) Neměl proto první soud, když žalobkyně pro prodloužení lhůty uvedla závažné důvody, žalobu odmítnouti, nýbrž povolit prodloužení lhůty.

Čís. 17414.

Domáhá-li se žaloba nejen uznání práva služebnosti, nýbrž i jejího knihovního zajištění (§ 1498 obč. zák.), jde o žalobu na plnění, s níž jest spojen určovací návrh a není třeba podmínek § 228 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 13. října 1939 Rv I 245/39.)

První soud vyhověl žalobě, pokud se jí žalobci domáhali výroku, že jim jako vlastníkům domu čp. 29 v D. K. (statku panujícího) přísluší služebnost otvírati okno na stavební parcelu čís. 36 a že je žalovaná povinna svoliti k tomu, aby na tuto parcelu jako statek služební byla knihovně vložena tato služebnost. Naproti tomu nevyhověl první soud žalobě, pokud se jí žalobci domáhali výroku, že jim jako vlastníkům domu čp. 29 přísluší právo služebnosti míti okno z domu čp. 29 na stavební plochu čp. 36 a bráti z této stavební plochy světlo a vzduch, jakož i vstupovati na stavební plochu za účelem čištění a opravování okna a opravování budovy a svoliti ke vkladu těchto služebností na stavební plochu č. 36 jako statek služební, případně trpěti, aby zápisy těchto služebností byly vykonány podle rozsudku vyhovujícího žalobě a, aby byla žalovaná povinna uznati, že nepřísluší jí právo zříditi na stavební ploše budovu do vzdáleností 3 m od hranic jejich domu a zdržeti se stavby v tomto prostranství. Odvolací soud vyhověl žalobě i pokud se jí žalobci domáhali výroku, že žalobcům jako vlastníkům domu čp. 29 v D. K. jako statku panujícího přísluší i služebnost vstupovati na stavební plochu č. parc. 36 za účelem čištění okna z domu čp. 29 v D. K. vedoucího na prostranství stavební parcely čp. 36 a, že žalovaná strana jest povinna svoliti k tomu, aby tato služebnost byla vložena na stav. parcelu čp. 36 ve vložce 30 poz. knihy kat. území D. K. jako statek služební.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované a v otázce, o níž jde, uvedl v